

Specifické potřeby a služby pro dospělé a seniory

Následná péče

Kvalita života

- **Kvalitu života**
- můžeme chápat jako úroveň fyzických, psychických a sociálních aktivit člověka ve vztahu k jeho ekosystému.
- Týká se hlavně naplnění životních potřeb a spokojenosti v životě

Kvalita života

- Kvalita života umožňují handicapovaným lidem žít
- jednak v prostředí intaktní společnosti – **inintegrovane**
- jednak v prostředí minoritní kultury – uzpůsobené pro život handicapovaných příslušné skupiny - **segregované**

Činitelé vnitřní

- K vnitřním činitelům, vytvářejícím změny v kvalitách života handicapovaných patří:
- Jejich somatické a psychické vybavení ovlivněné defektem, poruchou, disaptibilitou, handicapem a defektivitami.
- Zajímá nás vše, co ovlivňuje rozvoj a integritu osobnosti handicapovaného

Činitelé vnější

- Činitelé vnější kvalit života handicapovaných představují podmínky jejich existence v oblastech:
  - Přírodně ekologické oblasti
  - Společensko-kulturní oblasti
  - Výchovně vzdělávací oblasti
  - Pracovní a ekonomické oblasti
  - Materiálně technické

Podmínky formování osobnosti handicapovaných

- Formování osobnosti handicapovaných probíhá v určitém prostředí
- Nedostatečná vybavenost handicapovaného (vnitřní podmínky) spolu s nepříznivými vnějšími podmínkami prostředí mohou podstatně měnit celou kvalitu života zdravotně postiženého

Význam posuzování kvality života

- Význam posuzování KŽ spočívá:
- V odhalování celkového vlivu handicapu a jeho složek na život handicapovaného člověka
- Ve vymezení cílů a úkolů zaměřených na pozitivní změny KŽ
- V odhalování vlivu diagnostických, terapeutických, rehabilitačních, pedagogických, pracovních a sociálních zásahů na handicapovaného a jeho život
- V možnosti hodnocení efektivity uplatněných intervencí

QL – dotazník kvality života

- Dotazník QL umožňuje škálovat a tím
- hodnotit míru těch zátěží, které představují překážky v integraci handicapovaných v jejich prostředí a v prostředí intaktních.
- U postižených vzniká potřeba:
  - Speciálních úprav prostředí
  - Dodatečného posílení snížených schopností různými pomůckami

Chování, motivace, potřeby, zájmy a postoje handicapovaných

- **Chování** je projev přizpůsobování se organismu nebo osobnosti podmínkám přítomným i budoucím
- Hybnou silou chování je **motivace**
- Proces motivace má dvě složky:
  - Složku dynamogenní (aktivizující individuum)
  - Složku instrumentální (zaměřují činnost a tendence individua k určitému cíli)

Potřeby, zájmy a postoje handicapovaných

- Základními motivy chování jsou **potřeby**
- Potřeby jsou složitými psychickými stavy, které souvisejí:
  - S biologií organismu
  - Se společensko-kulturní a pracovní existencí člověka
- Rozlišujeme **potřeby biogenní a sociogenní**

Hierarchie potřeb

podle Maslova

- Fyziologické potřeby základní
- Potřeba bezpečí, vystupující v situacích ztráty životní jistoty
- Potřeba sounáležitosti a lásky (patřit k nějaké skupině)
- Potřeba uznání (mít kompetenci a respekt)
- Potřeba sebeaktualizace (realizace svých schopností a záměrů)

Komplexní zabezpečování potřeb handicapovaných

- Komplexní zabezpečení a podpora handicapovaných usiluje o normalizaci kvality jejich života
- Kvalita života postižených je multifaktorovým a multidimenzionálním jevem
- V zabezpečená handicapovaných se vyvinuly dva směry:
  - Integrační směr (podporuje samostatnost a nezávislost na pomoci jiných osob)
  - Segregační směr (podceňování aktivní péče, prosazování pasivních forem)

Pasivní formy péče o handicapované

- **Péčí** rozumíme aktivity provozované jinou osobou s cílem vyřešit problémy života, které není schopen handicapovaný řešit sám
- Termínem péče zdůrazňujeme **nízký podíl handicapovaného na těchto aktivitách**
- Jsou to např. různé druhy důchodů, dotace, dávky, ale i služby – pečovatelské, charitativní postupy atd.
- Vysoká míra péče je aktuální u handicapovaných dětí a starých lidí

Aktivní formy zabezpečení

- Termín zabezpečení se používá tam, kde chceme vyjádřit, že nejde o situaci bezmocnosti a pasivity, ale o garantované služby, postupy a pomoci, které usilují o podporu postiženého
- Směřují k nezávislosti handicapovaného na pomoci jiných
- Formy zabezpečení předpokládají aktivní účast handicapovaného na normalizaci kvality jeho života
- Patří sem činnost speciálních pedagogů, fyzioterapeutů, využívání technických pomůcek i asistenstská služba

Pedagogická intervence a specifické služby pro handicapované

- Moderní pojetí zabezpečení předpokládá soubor různých opatření, které označujeme jako komplecní – ucelené zabezpečení handicapovaných
- Služby podle oborů:
  - Lékařství – diagnostické, poradenské, léčebné, preventivní
  - Psychologie – diagnostické, poradenské, expertní, psychorehabilitace
  - Speciální pedagogika – speciální výchova a vzdělávání, reedukace, poradenské, diagnostické, expertní,
  - Sociální obory – poradenské, pečovatelské, pracovní rehabilitace, rekvalifikace
  - Technické obory – protetické, kompenzační, reedukační pomůcky
  - Právní obory – poradenství, expertiza, legislativa, právní ochrana
  - Občanská sdružení, zájmové a charitativní organizace